

sumentów. Z punktu widzenia wymogów technologii i przetwórstwa mleczarskiego pozostałości sh w mleku hamują częściowo lub całkowicie procesy fermentacyjne w technologicznym przebiegu wytwarzania wyrobów mlecznych. Jeśli nawet nie dochodzi do awarii serowarskich, co może wynikać ze zmniejszonej wrażliwości zakwasów na obecność niektórych sh, to wyroby finalne są z reguły gorszej jakości.

Wyniki badań wskazują na niską jakość mleka pochodzącego z południowej Wielkopolski. Powoduje to konieczność opracowania i wdrożenia programu poprawy jakości surowca mleczarskiego w tym regionie.

Piśmiennictwo

1. Cais D., Wojciechowski J., Danków R.: Prz. hod. 62, 5, 1994.
2. Kiszka J., Przybyłowski P., Sajko W., Urbański J., Staniewski B.: Prz. mlecz. nr 12, 19, 1981.
3. Kłoczek F.: Próba zoohigienicznej oceny obór wielostanowiskowych na obszarze Polski. Inst. Zootechn., Wyd. własne, nr 223, Kraków, 1968.

4. Kostow L., Dzurow G.: Związek między niektórymi zmianami biochemicznymi i chemicznymi w składzie mleka a podkliniczną formą mastitis. T.I., Bydg. Tow. Nauk., ser. B, 16, 73, 1972.
5. Kotowski K.: Prz. hod. 50, 40, 1982.
6. Krzyżanowski J., Szczubiał M.: Medycyna Wet. 50, 131, 1994.
7. Krzyżanowski J., Szczubiał M., Krakowski L., Łopuszyński W., Sieradzki J.: Medycyna Wet. 48, 84, 1992.
8. Kurek C.: Prz. hod. 59, 3, 1991.
9. Kurek C., Milko K., Białkowska M.: Medycyna Wet. 38, 232, 1982.
10. Kurek C., Milko K.: Mat. sesji nauk. Problemy Higieny Mleka, Wrocław, 24 maja 1984, s. 1.
11. Kłossowska A., Malinowski E., Biegała T.: Życie wet. 68, 183, 1993.
12. Malinowski E., Kłossowska A., Krukowski H., Lesiak M., Janiak K.: Medycyna Wet. 48, 216, 1992.
13. Pelczyńska E.: Medycyna Wet. 49, 447, 1993.
14. Polska Norma – Mleko surowe do skupu. PN-81/A-86002.
15. Samborski Z.: Współczesne metody zwalczania schorzeń gruźlicy mlekowego u krów. Biuro wydawnicze „Chemia”, Warszawa, 1980.
16. Samborski Z.: Medycyna Wet. 41, 149, 1985.
17. Zalewski S.: Mat. sesji nauk.: Problemy Higieny Mleka, Wrocław, 24 maja 1984, s. 1.

Adres autora: dr Karol Kotowski, ul. Kombatantów 10, 63-600 Kępno

MARIA SZELAĞIEWICZ, MARIUSZ MICHALSKI, RAJMUND SOKÓŁ

Wpływ wybranych preparatów dezynfekcyjnych na rozwój muchy plujki

Katedra Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Wydziału Weterynaryjnego AR-T, 10-957 Olsztyn-Kortowo, bl. 105

Summary

The influence of selected disinfectants on the development of *Calliphora vomitoria*

Three disinfectants, i.e. Desoform, Lysoformin 3000 and Trichlorol were examined against fly larvae. The trial was carried out on the larvae of *Calliphora vomitoria* which were fed beef meat with aqueous solutions of the disinfectants under study. The concentrations used were as follows: Desoform – 1, 3, 5 and 6%; Lysoformin 3000 – 0.7, 1.0, 1.5 and 2% and Trichlorol – 0.5, 1.0, 1.5 and 2.0%. The effect of each preparate was compared with the control group. It was found that all the drugs destroyed the pupae of the fly. Desoform at a concentration 3% and 5% inhibited the development of the larvae at 80% and 95%, respectively, while 2% Lysoformin inhibited 90% of larvae. Trichlorol turned out to be of minor effectiveness because its efficacy ranged between 11% and 42%.

Spośród wielu gatunków much występujących w domostwach ludzkich, pomieszczeniach dla zwierząt, zakładach przetwórstwa spożywczego itp. najczęściej występuje mucha plujka (*Calliphora vomitoria*). Siedliskiem jej są śmietniki, składnice padliny, ubojnie, pomieszczenia przetwórstwa i handlu mięsem, publiczne toalety i wysypiska. Muchy te pojawiają się masowo od wiosny do jesieni. W sprzyjających warunkach populacja ich zwiększa się szybko, gdyż jedna samica w ciągu swego życia może złożyć od 450 do 1200 jaj, a pełny rozwój tych owadów trwa niespełna 30 dni.

Mimo dużego wyboru insektycydów działających skutecznie zarówno na muchy dorosłe, jak i ich formy larwalne (1-9),

ostatnio zwrócono uwagę na środki dezynfekcyjne, które mogą hamować rozwój larw much lub je niszczyć.

Celem badań było określenie przydatności do zwalczania larw muchy plujki Desoforminu, Lysoforminu 3000 i Trichlorolu – preparatów dezynfekcyjnych powszechnie stosowanych w higienie i weterynarii do dezynfekcji pomieszczeń i sprzętu.

Materiał i metody

Skład zastosowanych preparatów był następujący.

Desoform zawiera w 100 g preparatu – 4 g glikosalu, 10,5 g formaldehydu, 1 g glutaraldehydu i 8,5 g chlorku dwudocylo-dwumetylo-amonowego. Jest substancją bakteriobójczą.

Lysoformin 3000, to środek bakterio-, grzybo- i wirusobójczy. Składa się z mieszaniny 7,5 g glikosalu, 9,5 g aldehydu glutarowego oraz 9,6 g czwartorzędowej zasady amonowej uzupełnionych do 100 g wodą.

Trichlorol składa się z 800 mg soli sodowej N-chloro-p-toluenosulfonamidu (Chloramina I) z dodatkiem substancji myjących i zapachowych. Działa bakterio- i grzybobójczo oraz inaktywuje wirusy.

Desoform zastosowano w – 1%, 3%, 5% i 6%; Lysoformin 3000 w – 0,7%, 1%, 1,5% i 2%, a Trichlorol w – 0,5%, 1%, 1,5%, 2% i 3% stężeniu.

Badania przeprowadzono w laboratorium, w 20-dniowym cyklu, na 320 larwach muchy plujki burczałło (*Calliphora vomitoria*) umieszczonych w szklanych słoikach o pojemności około 300 cm³, wysłanych ligniną i zakrytych perforowanymi pokrywkami. Każdy z nich zawierał po 20 larw, które karmiono mięsem wołowym. W grupach doświadczalnych mięso i lignina zwilżane były wodnymi roztworami badanych preparatów, w grupach kontrolnych wodą. Dla wszystkich preparatów tworzono grupy kontrolne. Określano, czy preparaty te niszczą larwy much, czy działają hamująco na proces przepoczwarczenia, na same poczwarki oraz wylęgające się z nich formy dojrzałe.

Tab. 1. Wpływ wodnych roztworów badanych preparatów dezynfekcyjnych na larwy muchy plujki

Preparat	Zamarłe poczwarki (%)								
	Stężenie preparatu (%)								
	Kontrola	0,5	0,75	1,0	1,5	2,0	3,0	5,0	6,0
Desoform	0			60			80	95	65
Lysoformin 3000	0		55	21	50	90			
Trichlorol	0	35		11	40	30	42		

Wyniki i omówienie

Wszystkie preparaty hamowały rozwój much, powodując zamieranie ich poczwarek. Nie niszczyły czerwia (z 320 użytych w doświadczeniu larw – zginęło 5 pod wpływem 1% Trichlorolu), nie hamowały także przepoczwarczania się larw badanych much, a nawet jakby przyspieszały ten proces. Począwszy od 2. do 5. dnia doświadczenia wszystkie larwy wytworzyły poczwarki. Nie ze wszystkich jednak poczwarek wylęły się muchy dorosłe.

Desoform i Lysoformin 3000 okazały się skuteczniejsze niż Trichlorol. Desoform w stężeniu 3% i 5% hamował rozwój poczwarek much w 80% i 95%, a 2% Lysoformin 3000 w 90%. Muchy, które wylęły się z pozostałych poczwarek były słabe i ginęły po upływie 1-3 dób. Oba te preparaty działały na

muchy ze skutecznością zbliżoną do stosowanych powszechnie insektycydów, takich jak: Dimilin (1, 4) i Insektin (5), a także Neporex i Alfacron (7, 9). Najmniej przydatny okazał się Trichlorol, którego skuteczność wynosiła od 11% do 42%. Z pozostałych przy życiu poczwarek wylęły się owady dorosłe, które przeżyły do końca doświadczenia.

We wszystkich grupach kontrolnych rozwój much przebiegał prawidłowo i po upływie 8-10 dni od powstania poczwarek ze wszystkich wylęły się osobniki dorosłe pozostające przy życiu do zakończenia eksperymentu (tab. 1).

Piśmiennictwo

1. Betke R., Hiepe T., Muller P., Netsch W., Ribbeck R., Schultka H., Thiemann K.: Arch. Exp. VetMed. 42, 458, 1988.
2. Fucase T., Akihama S., Itagaki H.: J. Japan vet. med. Ass., 44, 745, 1991.
3. Gandzyuk V: Veterinarija, Moskwa nr 11, 27, 1989.
4. Grzywiński L., Romaniuk K., Siewiński A.: Wiad. Parazyt. 30, 375, 1984.
5. Gundlach J. L., Sadzikowski A., Uchacz S., Grzęda M.: Medycyna Wet. 42, 28, 1986.
6. Hasan S. B., Deo P. G., Majumder S. K.: Curr-Sci. 59, 376, 1990.
7. Keiding J., Jespersen J. B., El-Khodary AS, Khodury AS-EL: Pesticide-Science 32, 187, 1991.
8. Miller R. W., Hall R. D., Williams R. E., Pickens L. G., Doisy K. A.: J. Agri -Ent. 8, 117, 1991.
9. Ramlah-Hamid, Fadzil M., Ragavan K., Ruzak-Jaafar A., Jaafar A-Razak: Kajin. Vet., Singapore 19, 167, 1987.

Adres autora: dr hab. Maria Szelągiewicz, ul. Puszkina 14 m. 2, 10-295 Olsztyn

WOJCIECH BRZESKI, ANDRZEJ DEPTA*, TADEUSZ WINNICKI, ANDRZEJ RYCHLIK*

Ocena przydatności kaniulacji przewodu trzustkowego u świń z zastosowaniem powrotnego dodwunastniczego układu

Zakład Chirurgii i Rentgenologii i *Zakład Diagnostyki Klinicznej Katedry Chorób Wewnętrznych Wydziału Medycyny Weterynaryjnej ART, ul. Oczapowskiego 14, 10-957 Olsztyn

Summary

An evaluation of the usefulness of pancreatic duct cannulation in pigs using return duodenofugal system

The objective of the studies carried out on 10 pigs was to perform a long-lasting pancreatic duct cannulation by the author's method enabling a free return flow of pancreatic juice into the duodenum, with a simultaneous sampling of pancreatic juice for examination at any time. The influence of the applied method on the exocrine function of the pancreas was evaluated by examinations of an electrolyte composition of pancreatic juice and acid-base equilibrium of the blood plasma. Clinical examinations performed during 14 days did not show any symptoms indicative of health disorders. The analyzed parameters and acid-base equilibrium indices during the experiment remained on a stable level approximating physiological standard values.

objawów klinicznych i dużą liczbę wyników badań laboratoryjnych opartych na określeniu aktywności enzymów trzustki we krwi, moczu, kale oraz treści dwunastniczej (2, 3, 7, 8, 13, 14, 16). Ponadto wykonywane są próby czynnościowe tego narządu, badania radiologiczne, a także stosowana jest ultrasonografia, tomografia komputerowa, laparoscopia i wiele innych (5, 6, 7, 8, 11, 12, 15, 21).

Możliwość jednak ciągłej i długotrwałej kontroli zewnątrzwydzielniczych funkcji trzustki w odniesieniu do zwierząt nasytka na metodyczne trudności zarówno u zwierząt zdrowych, jak i w schorzeniach tego gruczołu. Taką możliwość stwarza opracowana przez nas długotrwała kaniulacja trzustki (2, 17).

Celem badań była ocena wpływu zastosowania własnej metody długotrwałej kaniulacji trzustki (17) na jej funkcję zewnątrzwydzielniczą z uwzględnieniem składu elektrolitowego soku trzustkowego i stanu równowagi kwasowo-zasadowej u świń.

Materiał i metody

Badania przeprowadzono u 10 świń obojga płci o masie ciała 80 do 100 kg. U wszystkich zwierząt uzyskiwano infuzyjne znieczulenie ogólne pentobarbitaliem (Vetbutal-Biowet), po pre-

Istnieje obecnie wiele metod badawczych, umożliwiających ocenę i analizę procesów czynnościowych w trzustce, dotyczących sekrecji soku trzustkowego z uwzględnieniem mechanizmów neurohormonalnej regulacji (18, 19, 20). Opisano szereg